

संस्कृतसंस्कृतबालादर्शं तृतीयः पाठः ॥ ३ ॥

बालौ फले

इमौ बालौ These two boys. तौ द्वौ Those two. इमे फले These two fruits.
इमे बाले These two girls. ते पात्रे Those two vessels. ते लते Those two creepers.
बालौ पठतः Two boys read, फले पततः Two fruits fall, बाले गायतः Two girls sing.
वृक्षौ फलतः Two trees bear fruits. गजौ गच्छतः Two elephants go. पुष्पे विकसतः
Two flowers bloom.
नेत्रे स्फुरतः Two eyes throb. अजौ तिष्ठतः Two goats stand. माले म्लायतः Two garlands wither
away.
लते पुष्प्यतः Two creepers bear flowers.. मुखे लसतः Two faces shine. देवौ वदतः Two gods
speak.

प्रश्नाः -----

१. तौ कौ ? Who are those two? तौ बालौ । Those are two boys.
२. ते के ? Who are those two? ते बाले । Those are two girls.
३. कौ पठतः ? Who two read? तौ बालौ पठतः Those two boys read.
४. के गायतः ? Who two sing? बाले गायतः Two girls sing.
५. कौ फलतः ? Who two bear fruits. वृक्षौ फलतः Two trees bear fruits.
६. कौ गच्छतः ? Who two go ? गजौ गच्छतः Two elephants go.
७. के स्फुरतः ? What two throb ? नेत्रे स्फुरतः Two eyes throb.
८. कौ तिष्ठतः ? Who two stand ? अजौ तिष्ठतः Two goats stand.
९. के म्लायतः ? What two wither ? माले म्लायतः Two garlands wither.

ख) " इदम् -----तद् " शब्दयोः रूपैः वाक्यानि पूरयत -----

१. ----- हस्तौ । इमौ , तौ हस्तौ Tese , those two hands. (*m*)
२. ----- कुसुमे । इमे , ते कुसुमे Tese , those two flowers (*n*).
३. ----- चरणौ । इमौ , तौ चरणौ These , those two feet. (*m*)
४. ----- अङ्गुल्यौ । इमे , ते अङ्गुल्यौ These , those two fingers (*f*).
५. -----पात्रे । इमे , ते पात्रे These , those two vessels. (*n*)
६. ----- कन्ये । इमे ,ते कन्ये These , those two maids. (*f*)

ग) " लट् " (Present tense) रूपैः वाक्यानि पूरयत ---

१. बालौ (पठ्) बालौ पठतः Two boys read.
२. बाले (गाय्) बाले गायतः Two girls sing.
३. घटौ (पत्) घटौ पततः Two pots fall.
४. गजौ (गच्छ्) गजौ गच्छतः Two elephants go.
५. पुत्रौ (नम्) पुत्रौ नमतः Two sons salute.
६. छात्रौ (लिख्) छात्रौ लिखतः Two students write.
७. नटौ (नृत्य्) नटौ नृत्यतः Two dancers dance.
८. नेत्रे (पश्य्) नेत्रे पश्यतः Two eyes see.
९. पदौ (चल्) पदौ चलतः Two feet walk.
१०. नेत्रे (स्फुर्) नेत्रे स्फुरतः Two eyes throb.

शब्दसंग्रः śabdasaṅgrah = Vocabulary

इमौ *m* इमे *f* इमे *n* = These two.

तौ *m* ते *f* ते *n* = These two.

कौ *m* के *f* के *n* = These two.

गायति *P* = Sings.

फलम् *n* = Fruit.

चरणः *m* = Leg, Foot.

कन्या *f* = Girl, Maid.

घटः *m* Pot.

पुत्रः *m* = Son.

छात्रः *m* = Student

नटः *m* = Dancer.

हस्तः *m* = Hand.

अङ्गुली *f* = Finger.

कुसुमम् *n* = Flower.
